

Morgublaðið/Sigurgeir

Tekjur Fríhafnarinnar hafa vaxið verulega á fimm ára tímabili en á síðasta ári seldi ríkið vörur fyrir 8,6 milljarða króna.

Ríkið í ört vaxandi verslunarrekstri

Margrét Kr. Sigurðardóttir

margret@mbl.is

Umsvif Fríhafnarinnar hafa aukist síðustu fimm ár og hefur ríkið selt áfengi, tóbak, sælgæti, snyrtivörur og nærfatnað fyrir 35 milljarða króna frá árinu 2010.

Tekjur Fríhafnarinnar á síðasta ári voru 8,6 milljarðar króna, sem er rúnum milljarði meira en veltan var á árinu á undan. Í ársreikningi Fríhafnarinnar, sem er dótturfélag Isavia, kemur fram að hagnaður félagsins hafi verið 17,4 milljónir króna. Kostnaðarverð seldra vara var 3,8 milljarðar króna og framlegðin því 44%. Húsnæðiskostnaður í flugstöðinni nam tæpum premur milljörðum króna og launakostnaður var 1,2 milljardar króna.

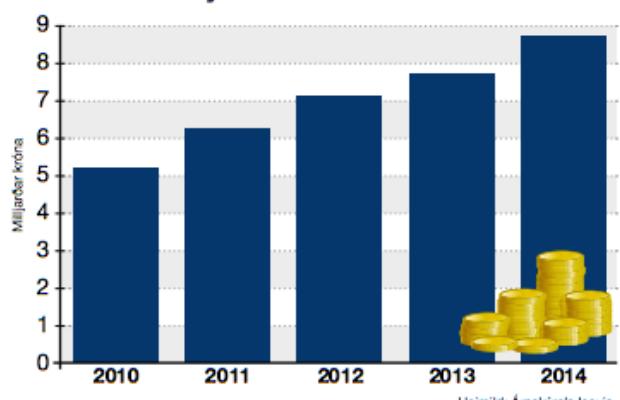
Á fimm ára tímabili hefur Fríhöfnin selt vörur fyrir 35 milljarða króna. Frá árinu 2010 til 2014 hefur vörusala aukist um 44% á föstu verðlagi. Fríhöfnin rekur sex verslanir á Keflavíkurflugvelli og er Victoria's Secret meðal þeirra.

„Ég tel það ekki hlutverk ríkisjóðs að standa í verslunarrekstri með sælgæti og snyrtivörur. Sist þar sem Fríhöfnin er undanþegin þeirri skattlagningu sem almenni verslun býr við í landinu,“ segir Finnur Árnason, forstjóri Haga. Hann segir að það verði líka að teljast sérstakt að á sama tíma og verslun með fatnað fluttist úr landi eftir bankahrunið hér á landi hafi stjórnvöld opnað ameríks nærfataverslun í Fríhöfninni og selji þar fatnað án tolla og án virðisaukaskatts.

Fríhöfnin verði lögð niður

„Við viljum að Fríhöfnin verði lögð niður og það verslunarreymi sem er núna í honnum Fríhafnarinnar á brottfáarsvæðinu verði boðið út og það rekið af einkaaðilum frekar en að ríkið sé að selja snyrtivörur, sælgæti og nærföt. Auð þess teljum við brýnt að komuverslunin verði lögð

Fríhöfnin – tekjur

niður til að draga úr þeirri miklu samkeppnisröskun sem hún skapar gagnvart innlendri verslun,“ segir Frosti Ólafsson, framkvæmdastjóri Verslunarráðs Íslands. Hann segir að afstaða Viðskiptaráðs sé almennt að híð opinbera eigi ekki að sinna starfsemi sem sé betur komin í höndum einkaaðila. „Ég held að flestir geti verið sammála um að einkaaðilar haldi ágætlega utan um smásölu á innlendum markaði, þar sem þeir reka allar verslanir að undanskilinni Vínbúðinni, áfengisverslun ríkisins.“

Hann bendir á að komuverslanir bekist varla annars staðar. „Eинu staðirnir innan Evrópu með komuverslun eru Noregur og Sviss. Það er augljóst að samkeppnisstaða innlendra aðila gagnvart komuversluninni er mjög erfið, þar sem ekki eru greidd sömu opinberu gjöld að vörurnar. Umfang komuverslunarinnar hefur farið stigvaxandi og mörg skref hafa verið stigin til að ýta enn frekar undir beina samkeppni við innlenda verslun.“

Frosti nefnir sem dæmi auglysingar Fríhafnarinnar þar sem beinlinis er sagt að verðið sé allt að 50% lægra en í borginni. „Það er ekki hægt að skilja það óðruvísi en að Fríhöfnin sé í samkeppni við verslun innanlands. Þá má jafnframt nefna þjónustu sem gengur út á að gera

neytendum auðveldara að versla í Fríhöfninni án þess að verja tíma þar, eins og pantanir á netinu.“

Starfsemi sem þanist hefur út

Ólafur Stephensen, framkvæmdastjóri Félags atvinnureknda, hefur staðið í bréfaskriftum við fjármálaráðuneytið um ákveðna þjónustuhætti Fríhafnarinnar. „Starfsemi Fríhafnarinnar er orðin gríðarlega umfangsmikil og löngu komin út fyrir hefðbundna fríhafnarverslun með hágjaldavörur eins og áfengi og tóbak,“ segir Ólafur. Hann nefnir að komuverslunin eigi sér flár hliðstæður annars staðar. „Kомуverslunin er fyrst og fremst mjög hörd samkeppni ríkisins við innlenda verslun. Vörufúrvalið er orðið þannig að þetta er allt saman orðið afskaplega hæpið. Ríkið er orðið stærsti snyrtivorusali landsins, er mjög stórt í sælgætissölu og er að færa út kvíarnar í sölu á nærfötum og fylgihlutum. Það nær ekki nokkurri átt hvernig þessi starfsemi hefur þanist út.“

Ólafur segir að stjórnvöld hlusti litluð á gagnrýni á starfseminu og virðist ekki hafa neina skoðun á því. Hann bendir á að það hafi tekið fjármálaráðuneytið 11 vikur að svara erindi FA og þegar svar hafi lokt borist hafi ekki verið um nein efnisleg svör að ræða.